

Rij-en rusttijden

De reglementering betreffende de rijtijd vs. de rusttijd heeft als belangrijkste doelstelling het aantal uren dat een beroepschauffeur achter het stuur doorbrengt te beperken teneinde een toestand van zware vermoeidheid te vermijden; hij neemt achter het stuur beslissingen die mee het leven bepalen van de andere weggebruikers. In de sector van het stortklaar beton is het, hoewel lange werkdagen courant zijn, eerder uitzonderlijk dat een chauffeur meer dan 4u30 aan één stuk zonder een rustpauze, **rijdt**. Hij kan echter wel de grens van de 56u **rijtijd** per week of 90u per twee weken, overschrijden. Bij grote werven kan de cadans der ritten soms zeer hoog liggen. In dat geval moet men rekening houden met de van toepassing zijnde limieten. In ieder geval dringt een gepast gebruik van de tachograaf zich op want de sancties zijn zwaar.

- o [Wettelijke basis en toepassingsgebied](#)
- o [Vrijstelling voor de betonpompen](#)
- o [Definities, categorieën en limieten : rijtijd vs. de rusttijd](#)
- o [Wartoe dient een tachograaf ?](#)
- o [Hoe zijn tachograaf correct gebruiken in het SB ?](#)
- o [Wat moet de betonmixerchauffeur doen?](#)
- o [Patronaal attest van niet-activiteit](#)
- o [Waar kan men de bestuurderskaarten verkrijgen / ondernemingen voor de tachograaf ?](#)
- o [Wie mag een tachograaf installeren, herstellen of onderhouden ?](#)
- o [Hoe de gegevens van de tachograaf controleren ?](#)
- o [Welke zijn de sancties ingeval van een controle ?](#)

Wettelijke basis en toepassingsgebied

Op 11 april 2007 zijn de bepalingen voorzien in het reglement (CEE/561) over de rij- en de rusttijden in het wegvervoer in voege getreden.

De bepalingen van dit reglement zijn onder andere van toepassing op de voertuigen gebruikt voor het vervoer van goederen met een maximaal toegelaten massa (inbegrepen opleggers of aanhangwagens) van meer dan 3,5 ton, gebruikt door de bestuurders voor zowel het vervoer voor eigen rekening als voor rekening van derden, voor elke verplaatsing gedaan in lege of beladen toestand, integraal of gedeeltelijk uitgevoerd op de openbare wegen.

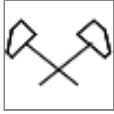

Worden eveneens beoogd, de voertuigen gebruikt voor het vervoer van personen die meer dan 9 personen, de bestuurder inbegrepen, kunnen vervoeren.

[Top](#)

Vrijstelling voor de betonpompen

Worden niet beoogd, de voertuigen gebruikt voor het vervoer van materiaal, uitrusting of machines. De betonpompen vallen dus buiten het toepassingsgebied van deze reglementering.

Definities, categorieën en limieten : rijtijd vs. de rusttijd

Categorieën	Definitie	Pictogrammen
Rijtijd	De reële duur van de rijactiviteit	
Rusttijd	Iedere ononderbroken periode waarin een bestuurder vrij over zijn tijd kan beschikken	
Arbeidstijd	Periodes tijdens dewelke de mobiele arbeider niet vrij over zijn tijd kan beschikken en gehouden is zich op zijn werkpost te bevinden, klaar om zijn normale arbeid op te nemen, bepaalde met de dienst verbonden taken verzekerend, onder andere de wachttijden voor laden en lossen, wanneer hun te verwachten duur niet op voorhand gekend is.	
Beschikbaarheidstijd	Andere periodes dan die van de pauzes en de rusttijd tijdens dewelke de mobiele arbeider niet gehouden is op zijn werkpost te blijven, maar beschikbaar moet staan om gevolg te geven aan eventuele oproepen om het rijden te beginnen of te hervatten of andere taken uit te voeren.	

De limieten	Wettelijk Maximum	Uitzonderingen
Rijtijd Ononderbroken	4u30	-
Rijtijd Dagelijks	9u	10u (max. 2 maal per week)
Rijtijd Wekelijks	56u (max. 6 dagelijkse rijtijden per week)	-
Rijtijd per 2 weken	90u	-
Onderbreking van de rijtijd = Pauze	45 opeenvolgende minuten of	tijdens de eerste 4u30 rijtijd, mogelijkheid tot twee pauzes : 15 minuten en dan 30 minuten
Dagelijkse rusttijd (op 24u)	11u	Mogelijkheid tot vermindering : 3 maal per week 9u zonder compensatie; Mogelijkheid tot spreiding: in 2 periodes waarvan de eerste minimum 3u dient te zijn en de laatste minimum 9u.
Wekelijkse rusttijd	45u	24u per 2 opeenvolgende weken, en compensatie in één geheel binnen de 3 weken volgende op de desbetreffende week, te voegen bij een andere rust van minimum 9u

De rijtijd

- o dagelijkse rijtijd: 9 uur;
- o hij kan echter verlengd worden tot maximum 10u per dag ; maar niet meer dan twee maal tijdens die week ;
- o wekelijkse rijtijd : maximaal 56 uur (op 5 dagen slechts 47 uur; ttz. : 3 dagen

- met 9 uur rijtijd en 2 dagen met 10 uur rijtijd)
- o rijtijd per 2 opeenvolgende weken: maximaal 90 uur.

De dagelijkse onderbrekingen

- o na maximaal 4u30 rijtijd moet de chauffeur een pauze inlassen van minstens 45 minuten;
- o deze pauze mag vervangen worden door twee pauzes, waarvan de eerste minstens 15 minuten bedraagt en de tweede minstens 30 minuten (enkel in deze volgorde).

De dagelijkse rusttijde

- o een dagelijkse rusttijd moet genomen worden binnen elke periode van 24 uur na het beëindigen van de vorige dagelijkse- of wekelijkse rust;
- o 'normale dagelijkse rusttijd': elke ononderbroken periode van minstens 11 uur binnen een periode van 24 uur na inwerkingstelling van de tachograaf; deze rust mag eveneens worden gesplitst in 2 periodes waarbij de eerste minstens 3 ononderbroken uur moet bedragen en de tweede minstens 9 uur (enkel in deze volgorde);
- o 'verkorte dagelijkse rust': rustperiode van minder dan 11 uur maar minstens 9 uur. Een chauffeur mag niet meer dan 3 verkorte dagelijkse rusttijden nemen tussen twee wekelijkse rusttijden.

De wekelijkse rusttijd

- o elke rustperiode met minstens 45 uur opeenvolgende rust;
- o deze periode mag worden beperkt tot 24 achtereenvolgende uren mits compensatie door een gelijke periode van rust, in één keer genomen, vóór het einde van de 3de week volgend op de betrokken week.

Het begrip 'rust'

Met 'rust' wordt iedere ononderbroken periode bedoeld waarin een bestuurder vrij over zijn tijd kan beschikken. De betonmixer moet in dat geval dan stilstaan.

De arbeidstijd

De arbeidstijd wordt gedefinieerd als elke periode tussen het begin en het einde van de arbeid tijdens dewelke de arbeider zich op zijn werkplaats bevindt, ter beschikking is van de werkgever en voor het uitvoeren van zijn functie of zijn activiteiten; ttz. de tijd besteed aan alle activiteiten van het wegvervoer. Deze activiteiten zijn namelijk de volgende :

- o het rijden
- o laden en lossen;
- o schoonmaken en technisch onderhoud;
- o alle andere werkzaamheden om de veiligheid van het voertuig, de lading te verzekeren, dan wel om te voldoen aan de wettelijke of bestuursrechtelijke verplichtingen die direct met het specifieke vervoer in kwestie verband houden met inbegrip van toezicht op het laden en lossen, afwikkeling van administratieve formaliteiten bij de politie, de douane, enz.

De beschikbaarheidstijd

Dit zijn de andere periodes dan die van de pauzes en de rusttijd tijdens dewelke de mobiele arbeider niet gehouden is om op zijn werkpost te blijven, maar beschikbaar moet zijn om gevolg te geven aan eventuele oproepen om het rijden te beginnen of hervatten of andere taken uit te voeren.

Waarom dient een tachograaf?

Alle voertuigen, beoogd door deze reglementering, en dus ook de betonmixers, moeten voorzien zijn van een tachograaf. Tot voor kort waren dit de zogenaamde "analoge" tachografen. De periodes van het rijden, de arbeid, de beschikbaarheid of de rust werden aldus opgeslagen via een papieren schijf.

Sinds 2005, moeten alle nieuwe voertuigen uitgerust zijn met een digitale tachograaf.

Wanneer hij het stuur neemt moet de chauffeur erover waken dat hij de tachograaf goed « informeert » over zijn tijdsbesteding gedurende de dag.

[Top](#)

Hoe zijn tachograaf correct gebruiken in het SB?

Het is de verantwoordelijkheid van de betonmixerchauffeur om zijn tachograaf goed te bedienen. Het is zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid met zelfs een juridische impact ingeval van nalatigheid. De opsplitsing van de verschillende soorten "tijd" in het stortklaar beton is vrij eenvoudig doch vereisen een zekere discipline in functie van het verloop van de werkdag.

Hieronder een overzicht van de belangrijkste fases van de werkdag die een aangepaste instelling van de tachograaf vereisen:

Alle trajecten en verplaatsingen in centrale en op de werf :

Elke wachttijd in de centrale en elke pauzetime (middag), motor stilgelegd :

Laden en wassen in centrale :

Lossen (vanaf het toevoegen van de hulpstof tot het einde van het wassen) :

Alle werken in de centrale :

Wachten op de werf voor het lossen :

Een typevoorbeeld van een werkdag :

Activiteit	Uur van de dag	Stand tachograaf	Symbool tachograaf	Duur
Aankomst in centrale, in ontvangst nemen van de documenten, laden	5.00 – 5.30	Andere activiteiten		30 minuten
Traject naar de werf	5.30 – 6.00	Rijtijd		30 minuten
Aankomst op de werf – wachttijd	6.00 – 6.30	Beschikbaarheid		30 minuten
Lossen van het beton – wassen van de kuip	6.30 – 7.15	Andere activiteiten		45 minuten
Terugkeer naar de centrale	7.15 – 7.45	Rijtijd		30 minuten
Wachten in centrale op volgende vracht	7.45 – 8.00	Rusttijd		15 minuten
Laden in de centrale	8.00 – 8.35	Andere activiteiten		35 minuten
Traject naar andere werf (files)	8.35 – 9.25	Rijtijd		50 minuten
Aankomst op de werf – wachttijd	9.25 – 9.45	Beschikbaarheid		20 minuten
Lossen van het beton – wassen van de kuip	9.45 – 10.25	Andere activiteiten		40 minuten
Terugkeer naar de centrale (zonder files op de weg)	10.25 – 11.00	Rijtijd		35 minuten
Wachten in centrale op volgende vracht Middagpauze > Lunch in de vrachtwagen of de cafetaria	11.00 – 11.35	Rusttijd		35 minuten
BESLUITEN	Tot 11u35, heeft de chauffeur 50 minuten rust genomen voor 2u25 rijtijd, hij is in orde. Hij kan nadien nog 4u30 rijden alvorens een nieuwe pauze van 45 minuten te moeten inlassen.			

Een voorbeeld van een zeer drukke dag met hoog werkritme en verre trajecten :

Activiteit	Uur van de dag	Stand tachograaf	Symbool tachograaf	Duur
------------	----------------	------------------	--------------------	------

Aankomst in centrale, in ontvangst nemen van de documenten, laden	5.00 – 5.30	Andere activiteiten		30 minuten
Traject naar de werf	5.30 – 6.30	Rijtijd		60 minuten
Aankomst op de werf – wachttijd	6.30 – 7.00	Beschikbaarheid		30 minuten
Lossen van het beton – wassen van de kuip	7.00 – 7.45	Andere activiteiten		45 minuten
Terugkeer naar de centrale	7.45 – 8.45	Rijtijd		60 minuten
Wachten in centrale op volgende vracht	8.45 – 8.52	Rusttijd		7 minuten(onvoldoende!)
Laden in de centrale	8.52 – 9.15	Andere activiteiten		23 minuten
Traject naar andere werf (files)	9.15 – 10.25	Rijtijd		70 minuten
Aankomst op de werf – Lossen van het beton – wassen van de kuip	10.25 – 11.05	Andere activiteiten		40 minuten
Terugkeer naar de centrale	11.05 – 12.05	Rijtijd		60 minuten
BESLUITEN	De chauffeur heeft 4u10 rijtijd verzameld. Hij kan niet meer laden en opnieuw vertrekken zonder het risico te lopen tijdens het traject een pauze van 45 minuten te moeten inlassen (met beton in de kuip !!!). Het is dan ook ten stelligste aangeraden een pauze van 45 minuten te nemen in de centrale. Het is 12u05, hij kan zijn lunchpauze dan ook nemen op dit moment.			

Wat moet de betonmixerchauffeur doen?

Indien de vrachtwagen over een **analoge tachograaf (met schijf)** beschikt, is de chauffeur verantwoordelijk voor het correcte gebruik van zijn tachograaf en de indicatie van de uren rijtijd – rusttijd.

Hij dient namelijk :

- o Elk dag een nieuwe schijf te gebruiken ;
- o Zijn tachograaf manueel op de juiste stand te plaatsen ;
- o Erover te waken dat de schijf gebruikt wordt gedurende de ganse dag, behalve ingeval hij van voertuig wisselt of er een wegcontrole is. In dat geval moet de chauffeur eisen dat de inspecteur een stempel plaatst op de rugzijde van de schijf;
- o Na de werkdag, en minstens alle 24 uren, de tachograafschijf vervangen;
- o Ingeval van een wegcontrole moet de chauffeur de schijf van de dag zelf alsook die van de

- o vorige 28 dagen kunnen voorleggen;
- o Schijven ouder dan 28 dagen geeft de chauffeur af in de centrale. De schijven moeten worden bewaard.

Indien de vrachtwagen over een **digitale tachograaf (met kaart)** beschikt, is de chauffeur verantwoordelijk voor het correcte gebruik van zijn tachograaf en de indicatie van de uren rijtijd – rusttijd.

Hij dient namelijk :

- o Zijn kaart nooit uit de tachograaf te verwijderen voor het einde van de werkdag (tenzij bij wisseling van voertuig of indien er een wegcontrole is);
- o Zijn tachograaf manueel op de juiste stand te plaatsen ;
- o Zich ervan te vergewissen dat er 3 rolletjes papier beschikbaar zijn in de vrachtwagen;
- o Zijn kaart minimum alle 21 kalenderdagen leeg te maken. Alle titularissen van digitale kaarten moeten hun kaart leegmaken, zelfs indien ze niet is gebruikt geweest in de afgelopen periode.

[Top](#)

Patronaal attest van niet-activiteit

Als een chauffeur geen voertuig heeft kunnen besturen als gevolg van :

- o ziekte
- o jaarlijkse vakantie
- o vakantie of rust
- o als hij andere werkzaamheden heeft verricht dan het besturen van een voertuig

kan hij bij een wegcontrole zijn afwezigheden staven door dit [Europees model](#).

Alle rubrieken van dit attest moeten (machinaal !) worden ingevuld en teneinde geldig te zijn, moet het attest worden ondertekend door de vertegenwoordiger van het bedrijf en de betrokken chauffeur. Zelfstandige chauffeurs dienen het attest tweemaal te ondertekenen (dus zowel voor de vertegenwoordiger van het bedrijf als in de hoedanigheid van chauffeur).

De tekst van dit model mag niet gewijzigd worden (u mag dus niet meerdere talen op 1 attest zetten) en alleen het origineel ondertekende attest is geldig. U kan dit model overnemen op briefpapier van de firma maar ook dan moeten de bedrijfsgegevens op het attest worden ingevuld. Ingeval van deeltijdse arbeid, tijdelijke werkloosheid of stakingen, dient u de rubriek 'vakantie of rust' aan te kruisen.

[Top](#)

Waar kan men de bestuurderskaarten verkrijgen / ondernemingen voor de tachograaf ?

Service Digitach
 vzw "Instituut voor Wegtransport" (IWT)
 Archimedesstraat 5 - 1000 Brussel
 Tel. : 02/282 09 60 – Fax : 02/282.09.69
www.digitach.be
 E-mail : digitach@iwt-itr.be

[Top](#)

Wie mag een tachograaf installeren, herstellen of onderhouden ?

Slechts [bepaalde ondernemingen](#) mogen tachografen installeren, herstellen of onderhouden.

Hoe de gegevens van de tachograaf controleren ?

De « analoge » tachograaf werkt met papieren schijven. Ingeval van een wegcontrole, moet de chauffeur de schijven van de dag zelf en de vorige 28 dagen kunnen voorleggen. De schijf mag nooit uit de tachograaf worden verwijderd voor het einde van de werkdag, behalve ingeval er van voertuig wordt gewisseld of er een wegcontrole is. In dat geval, moet de chauffeur eisen dat de inspecteur een stempel plaatst op de rugzijde van de schijf.

De digitale tachograaf is voorzien om met 4 kaarttypes te kunnen werken :

- o bestuurderskaart
- o bedrijfskaart
- o werkplaatskaart
- o controlekaart

Bestuurderskaart

De bestuurderskaart vervangt het huidige registratieblad (tachograafschijf), is persoonlijk op naam van de bestuurder, registreert de gegevens van elke bestuurder individueel, heeft een geldigheidsduur van maximaal vijf jaar en moet vervangen worden ingeval van diefstal, verlies of slechte werking. De bestuurderskaart bewaart de gegevens van de prestaties (rijden, rusten, ...) van de bestuurder van tenminste de laatste 28 dagen. Elke bestuurder mag slechts over één kaart beschikken.

Bedrijfskaart

De bedrijfskaart geeft toegang tot de gegevens van de voertuigen en de bestuurders van het bedrijf die in het geheugen van het apparaat zijn opgeslagen. Zij laat toe deze data over te brengen (te downloaden) voor controledoelinden of voor loonberekening en ze laat toe om de inzage en het gebruik van deze gegevens te blokkeren (vergrendelen) bij verkoop of (tijdelijke) verhuur van het voertuig. De bedrijfskaart heeft een geldigheidsduur van maximaal vijf jaar en wordt gepersonaliseerd op naam van het bedrijf. Een bedrijf kan meerdere bedrijfskaarten aanvragen. De onderneming bewaart de overgebrachte gegevens gedurende minstens 2 jaar.

Werkplaatskaart

De werkplaatskaart stelt de erkende werkplaatsen in staat de digitale tachograaf te activeren en te ijken, alsook een aantal andere technische interventies uit te voeren. Ze is beveiligd met een PIN-code die uit zes alfanumerieke posities is samengesteld.

Zij heeft een geldigheidsduur van maximaal één jaar en wordt gepersonaliseerd op naam van een fysiek persoon die een scholing heeft gevolgd en die door de erkende werkplaats is tewerkgesteld.

Controlekaart

De controlekaart wordt toegewezen aan de bevoegde controle instanties. Zij laat hen toe om alle in het geheugen van het apparaat en in de bestuurderskaarten opgeslagen gegevens te lezen, af te drukken en aldus te controleren.

Welke zijn de sancties ingeval van een controle?

Inbreuken op de reglement worden op verschillende wijze beboet naargelang het type overtreding die wordt vastgesteld: het niet naleven van de rijtijden, de dagelijkse onderbrekingen en de rusttijden. Indien er een inbreuk wordt vastgesteld geeft dit aanleiding tot de onmiddellijke inning van een boete.

[Top](#)

Welke zijn de sancties ingeval van een controle ?

Inbreuken op de reglement worden op verschillende wijze beboet naargelang het type overtreding die

wordt vastgesteld: het niet naleven van de rijtijden, de dagelijkse onderbrekingen en de rusttijden.

Indien er een inbreuk wordt vastgesteld geeft dit aanleiding tot de onmiddellijke inning van een boete.

Inbreuken op de rijtijden

Het aantal uren dagelijkse rijtijd waarmee de toegelaten rijtijd (9 of 10 uur) wordt overschreden	Het grootste aantal uren achtereenvolgende rusttijd in de beschouwde periode van dagelijkse rijtijd		
	van 0 à 2 uur	> 2 tot 6 uur	> 6 en < 8 uur
1 uur of minder	125 EUR	62 EUR	62 EUR
> 1 uur tot 3 uur	250 EUR	200 EUR	125 EUR
> 3 uur tot 5 uur	750 EUR	375 EUR	250 EUR
> 5 uur tot 8 uur	1.000 EUR	500 EUR	375 EUR
> 8 uur tot 12 uur	1.250 EUR	750 EUR	500 EUR
> 12 uur	1.500 EUR	1.000 EUR	625 EUR

Inbreuken op de dagelijkse onderbrekingen

Een pauze nemen van minder dan 15 minuten binnen een periode van 4u30 rijden wordt beboet met 250 EUR.

Een pauze nemen van minder dan 45 minuten doch méér dan 15 minuten binnen een periode van 4u30 rijden wordt beboet met 125 EUR.

Inbreuken op de rusttijden

Dagelijkse rusttijd: per ontbrekende periode van 30 minuten rusttijd een boete van 62 EUR.

Wekelijkse rusttijd: deze overtredingen worden niet beboet met een onmiddellijke inning maar met een proces-verbaal.

Zie eveneens de omvangrijke [lijst met verkeersboetes](#).

[Top](#)

Bijlagen :

Contact : [Carine Callandt](#)

Document(en):

[Verordening \(EG\) nr. 561 2006.pdf](#)

[Presentatie FOD Mobiliteit nl.pdf](#)

[Basisregels Rij- en rusttijden ITR nl.doc](#)

[Tolerantie Rij- en Rusttijden FOD Mobiliteit nl 081113.pdf](#)

[Verklaring van activiteit.doc](#)

